

ZDENĚK KARLÍK

Poddan *a* Čmuchaľ

ilustroval JURAJ MARTIŠKA

ALBATROS

ALBATROS

**Poddan
Čmucha**

ALBATROS

ZDENĚK KARLÍK

Poddan a Čmucha

ilustroval
JURAJ MARTIŠKA

© Zdeněk Karlík, 2016
Illustrations © Juraj Martiška, 2016

ISBN 978-80-00-04368-5

Poddan a Čmuchal

„Poddane?“

„Copak?“

„Poddane, já mám hlad.“

„Ty máš vždycky hlad.“

„Ale já mám fakticky hlad. Něco bych snědl.“

„Jasně, Čmuchale. Ty máš vždycky hlad a vždycky bys něco snědl. Nejraději takhle čokoládu nebo kyselé okurky nebo meruňkový knedlík. Nekňourej a spi. Kdo spí, jako by jedl.“

„Když to já právě nemůžu. Chci spát, ale jak mi břicho pořád říká, že je prázdné, ruší mě a já nemůžu usnout. Taky bys nespál, kdybych na tebe pořád mluvil, víš.“

„No, však nespím. Pořád na mě mluvíš.“

„No vidíš.“

„Čmuchale, teď dolů nemůžem. Mohl by nás někdo vidět. A víš, co se stalo posledně, když nás někdo zahlídl.“

„No jo, to byl mazec. Ještě, že jsme zdrhli.“

„Čmuchale, mazec se neříká. A zdrhli taky ne. Dávej si pozor na pusu.“

„Když já mám hlad. A to se pak pusa těžko uhlídá. Pořád se sama otvírá, jak doufá, že jí něco dám, a pak z ní ledacos vyletí.“

„Ach jo. Jablko by sis dal?“

„A je v čokoládě?“

„NENÍ!“

„Tak dal, no.“

„Tak tu máš. Tušil jsem, že budeš před spaním kňourat, a jedno jsem ti schoval. Ale jen jedno. Sníst a spát.“

„Děkuju ti, Poddane, fakt jsi mi zachránil spaní. Já bych snad vůbec neusnul.“

„No, a já taky ne. Dobrou chuť a dobrou noc.“

„Dobrou, dobrou.“

Čmuchal se zavrtal hluboko pod deku, přitáhl si polštář víc pod hlavu a s tichým chroustáním se pustil do darovaného jablka.

A pak bylo ticho. Tedy skoro.

Bylo skoro úplné ticho, narušované jen Čmucharovým chrápáním, Poddanovým mlaskáním a občasným povzdechnutím, to když Poddan poznal, že na Čmucharovo chrápání je veškeré jeho mlaskání úplně marné.

Nedaleko města leží vesnice, o které je toto vyprávění. Její jméno není důležité, proto o něm už nebudeme mluvit. Na jedné straně je obklopena kopci. Některé jsou vyšší, jiné nižší, na všech je spousta lesů a v těch lesích fůra srn a srnců, zajíců, lišek, bažantů a taky, když je ten správný čas, záplava lesních jahod, malin, ostružin, šípků a hub. Na druhé straně vsi je taky les, ale to je jen takový hustý pás stromů, široký tak, že by ho šikovný kluk na třikrát přehodil kamenem, pokud by ten kámen nebyl moc těžký a pokud by ten šikovný kluk uměl dobře házet. Tím pásem lesa protéká potůček, co se dá přejít třemi kroky nebo s rozběhem přeskociť. Vlévá se do většího potoka, který teče od hor a dělá vesnici třetí stranu. V potoce je spousta pstruhů. Když sedíš klidně na břehu, můžeš

je někdy vidět, jak se blýskají mezi kameny. A taky je tam spousta raků, takže pod kameny není radno zbytečně strkat prsty, ať do nich některý necvakne svými klepítky. Na čtvrté straně nic moc zajímavého není, jen hlavní silnice a chalupy okolo ní.

Tam, co se malý potůček vlévá do většího potoka, stojí dřevěný kostelík. V době, kdy ho postavili, to byl veliký kostel pro celou vesnici. Dnes už velký nikomu nepřijde, protože i běžný dům je větší než on. Ale je krásný a jezdí se na něj dívat lidé ze všech koutů země.

Kousek od toho kostela stojí domek a to už se konečně dostáváme k místu, kde začíná naše povídání.

Dům má dvě patra. V tom spodním bydlí babička s dědečkem a v tom horním maminka s tatínkem, synkem Ondrou a dcerkou Eliškou. Ondra je starší, brzo už půjde do školy a už aby tam byl, protože doma je k neuhlídání. Přiběhne se vždycky akorát najíst, schramstne chleba s medem, vyzunkne hrnek mléka nebo čaje a už zase upaluje na „průzkum“. Prozkoumává okolí, tu prolézá stodolu a šmejdí v temných koutech, jestli tam nějaký tajemný rytíř nenechal poklady, jindy se čvachtá korytem potoka a kouká, pod kterým kamenem se skrývá rak nebo malá rybka, nebo se prodírá mezi hustými větvemi nízkých smrků a doufá, že se mu podaří chytit zajíce nebo aspoň najít pár hříbků.

V domě je ještě půda. Dřív se v ní věšely klasy kukuřice, aby v horku a průvanu pěkně proschly, nebo sloužila k uschování věcí, co se ještě nevyhodí, protože by se mohly hodit. Většinu těch věcí tam schoval tatínek, když je maminka chtěla vyhodit, jelikož už nebyly k ničemu a jen překážely a chytaly prach, ale tatínkovi jich bylo líto, a tak je vynesl na půdu, aby tam chytaly prach a možná se jednou k něčemu hodily. Dnes už na půdu téměř nikdo nechodí, po příkrých dřevěných skládacích schůdcích se tam špatně leze, je tam tma a fůra prachu, co padá na ty věci, co by se někdy mohly hodit. A tak se nanejvýš jednou do roka stane, že se tam někdo vypraví, aby zavřel malé okénko, kterým by tam mohl vlétnout nějaký popletený ptáček, nebo aby ho pro změnu otevřel, to když tam nějaký ten ptáček popleta bůhví kudy vletí, nemůže se dostat ven a pak tam nešťastně pípá.

Zdá se, že je půda úplně opuštěná. Ale ne vždycky věci vypadají tak, jaké doopravdy jsou. Na půdě totiž bydlí dva nájemníci, o kterých nemá nikdo jiný v celém domě ani tušení.

Jmenují se Poddan a Čmucha.

KAPITOLA PRVNÍ

Eda

„Poddane?“

„Poddane, spíš?“

„Poddane, už jsi vzhůru?“

„PODDANÉÉÉ!“

„Ehm... Chrrrááá... Mňo... Uááá... Dobré ráno, Čmuchale, ty už jsi vzhůru? To je zvláštní, měl jsem ve spaní pocit, jako by mě někdo volal.“

„Jé, dobré ráno, Poddane, to je fajn, že už jsi vzhůru, zrovinka jsem se probudil. Já jsem nic neslyšel, žádné volání, ty jo? Podívej, jak je venku krásně, pojďme si sehnat něco ke snídani. To jablko, co jsem zbaštil před spaním, už mi krásně vytrávil a břicho by rádo, kdyby do něj zas něco sklouzlo.“

„To se nedivím. Taky mám trochu hlad, jen nevím, co bychom si tak dali.“

„To já taky nevím, na co mám hlad. Třeba bych měl hlad na čokoládu s oříšky nebo na chleba se spoustou medu nebo třeba na rohlík s paštikou, to já taky rád.“

„Čmuchale, neříká se ‚na co mám hlad‘, ale ‚na co mám chuť‘.“

„No, já když mám hlad, tak mám na něco chuť, takže to zkracuju, abych se nevyčerpal mluvením, to bych pak měl ještě větší hlad a chuť. Mluvením se taky můžeš unavit, to nevíš?“

„Jasně. Vím. A proto místo abys řekl, že máš na něco chuť, tak kolem toho budeš mít spoustu řečí. Pojď, podíváme se, co bychom snědli.“

Jen to Poddan dořekl, už Čmuchal vyskočil ze svého pelíšku. V mžiku byl u půdního okénka. Otevřel ho, vyklonil se daleko z něj ven, a zatímco se jednou rukou přidržel okenního rámu, tou druhou se natáhl až ke stonku popínavého psího vína, které obrůstalo domek po celé stěně. Pevně ho sevřel prsty, přenesl na něj celou svou váhu a už hbitě jako veverka sjížděl po stonku až dolů k zemi. Poddan se za ním vyčítavě podíval a bylo na něm vidět, že by mu nejraději vyhuboval, že málo dbá

na své bezpečí. Ani se nepřesvědčil, jestli ta větévka není suchá nebo naprasklá. Ale pak si jen povzdychl, chytil se okna, pak stonku a pak už stejně hbitě jako před ním Čmuchar sklouzl dolů.

„Půjdeme se podívat za stodolu. Na zemi pod lískovými keři by mohly být spadané oříšky a pod jabloní určitě najdeme nějaké zralé jablko. A jablka s lískovými oříšky jsou moc zdravá snídaně.“

„Já vím, viděl jsem to na té krabici, jak jsme byli posledně dole v domě. Byly na ní namalované oříšky a jablíčka a hrozinky a nějaké zrní. Brr, zrní. Škoda, že nemáme hrozinky, Poddane. Bylo na ní napsané něco divného, něco jako musli. Nemáš hrozinky, Poddane?“

„Nemám. A bylo to müsli, to je cizí slovo a čte se to ‚mysli‘. To je taková směs toho, co je tam namalováno.“

„No dobře, no. Musli je stejně divné slovo, to zní jako by v tom byly muchy a slímáci. Ale nejsou a chutnalo to dobře. Mysli je lepší. To mi říkáš furt, myslí, Čmuchale, myslí.“

„Zase už moc mluvíš. A říká se ‚mouchy‘ a ne ‚muchy‘.“

„To je z hladu, Poddane.“

„No jo, tak už pojď.“

Prodrali se květinovou zahrádkou, kterou si před domkem pěstuje babička, aby jí to vonělo pod okny, když zrovna nevoní něco z trouby, protáhli se plotem, opatrně se prosmýkli kolem dveří do domu a skoro plížením se dostali kolem psí boudy. Psi je totiž vidí dale-

ko líp než lidi, nespolehají se totiž jen na oči a hlavně věří tomu, co vidí, protože jim nikdo nevysvětlil, že to neexistuje. Pak už hezky vzpřímeně prošli kolem stodoly a ocitli se pod lískovými keři. Stačilo chvíli šoupat nohama a rozhrnovat spadané listí a už měli pěknou hromádku oříšků.

Na větvi kousek nad nimi seděl strakapoud. Celý v černém fráčku, na prsou jako by měl bílou košili a na černočerné hlavě červený čepeček. Velkýma lesklýma očima si je chvíli prohlížel, než ho to přestalo bavit a začal opět bušit ostošest do důlku ve větvi, na které seděl.

„Podívej se na něho, Poddane. Vždyť ho musí děsně bolet hlava.“

„Proč by ho měla bolet hlava?“

„Mlátí zobákem do větve, jen si to zkus. Já tuhle spadl zobákem na zem a jak to bolelo!“

„Čmuchale, ty nemáš zobák, ale pusu. To je velký rozdíl. Tenhle strakapoud to má tak zařízeno, že ho hlava nebolí. Jinak by se nenajedl. Buší do větve, aby z ní vydoloval larvy.“

„No tak dobře. Ale z toho kraválu by ho hlava bolet mohla. Dělá rámus, že to musí být slyšet kilometr daleko.“

To už strakapoud přestal rytmicky klovat do stromu a se zájmem sledoval dění pod sebou. Pak se protáhl, zatřepal lehce hlavou, roztáhl křídla a snadno, jako by na tom nic nebylo, slétl na zem.

„Zdravím vás, pánové. Už chvíli poslouchám, o čem se bavíte, což sice není moc slušné, ale ono taky není slušné bavit se o někom, kdo je kousek od vás, že? Tak tedy, abych se představil, jsem strakapoud Eda, a jak zde přítomný pán správně podotkl, vyklovávám ze stromů larvy. Jednak to potřebují ty stromy, aby neuschly, a jednak mi děsně chutnají.“

„Ty larvy? Vám chutnají? To mě podrž, Poddane, jemu chutnají larvy! A zrovna včera jsem málem snědl červa ve švestce a ještě teď se krouším, když si na to vzpomenu! Mlel se mi v puse, lechtal mě na jazyku a vůbec, ale fakt vůbec nebyl dobrý! Ještě, že jsem ho vyplivl. A myslím, že on byl taky rád, že jsem ho vyplivl.“

„Každému, co jeho jest, vážený,“ vložil se do Čmuchalovy řeči strakapoud. „Někomu chutná ovoce, jako třeba těm červům, někomu chutnají ti červi, jako například mně. Ale teď zrovna tam nahore nevydlabávám larvy, červy, brouky ani jinou havěť, právě tam hoduji na lískových oříšcích, které, jak vidím, také máte rádi. Tak vida, máme i něco společného. A nepamatujete si, prosím, kam jste odplivnul toho červa?“

„A to je rozbíjíte zobákem?“ nedal se odbýt Čmuchar. „To musí být pěkná fuška. My do nich mlátíme kamenem, a jak to jeden jen trochu přežene, bác! a jádro je na kaši. Pak to křupe mezi zuby a už to vůbec není tak dobré.“

„Pro mě to žádná velká námaha není. Mám na to svůj vynález a taky pořádně ostrý zobák. Však se pojdte podívat.“ A se zamáváním křídel se vznesl zpátky na keř.

Poddan se Čmuchalem byli samozřejmě zvědaví, co že to má straka-poud za vynález, a tak nechali hromádku oříšků prozatím ležet a vyšplhali po větvích nahoru.

„Tak nám ukaž ten inštrument,“ prohodil Čmuchar.

„Mohli bychom se podívat na ten váš zlepšovák?“ zeptal se zdvořile Poddan.

„Tak koukejte, vy dva. Vždycky jsem vzal ořech, slétl s ním někam do trávy a kloval do něj tak dlouho, až puknul. Jenže to šlo špatně. Oříšky jsou bůhvíproč kulaté, kdyby byly hranaté, šlo by to mnohem lépe, ale takhle do něj bouchnete, on se odkutálí, vy ho musíte hledat, a když do něj klovnete podruhé, je to tu zase. A tak pořád dokolečka, dokud se vám nepoštěstí skořápku prorazit a dostat se k jádru. Jenže tak byste se nenajedli. Dvě hodiny práce a dva ořechy v bříšku. Ale zrovna nedávno jsem na to přišel. Když vyklovávám larvy ze stromu, zůstane tam po mně vždycky dolík. A nedávno jdu takhle po větvi, kde už jsem byl dřív, koukám, vystrkuje tam hlavu nějaký ten červík, a najednou vidím, jak se jeden oříšek uvolnil z větvičky, kde rostl, a spadl přesně do toho dolíku, který jsem tam předtím udělal. Paráda, říkám si, vezmu si ho na zem a smlsnu si na něm. Jenže on se tam nějak vzpřičil nebo co a nešel mi vytáhnout. Už jsem toho měl dost, a tak jsem do něj vztekle kloval a chtěl jsem jít pryč. Jenže ouha! Oříšek, jak byl zaklíněný, puknul jako lusk a na mě vykouklo žluťoučké jádýrko. Od té doby to dělám takhle – vezmu oříšek, dám ho do dolíku ve stromě a praštím do něj. Odkutálet se nemá kam, tak prostě pukne. A je to, raz dva!“

„Bezva zlepšovák! A hele, nemohl bys nám nalouskat ty oříšky, co jsme nasbírali? S tím šutrem je to fakt fuška!“

„Jistě, ale zadarmo to nebude. Co takhle za pět ořechů jeden pro mne?“

„Klidně dva ku jedné, však jich je dost!“

A tak se domluvili. Čmuchar si stoupl pod keř, hodil ořech nahoru,

kde ho Poddan chytil, vložil ho do dolíku, Eda do něj klovl a podle toho, kdo byl na řadě, ho pak hodil buď jednomu, nebo druhému, nebo si ho frajersky nadhodil, podržel ve vzduchu na špičce zobáku, pak ho otevřel a celý najednou spolkl. Mezitím vždycky Poddan vymetl z dolíku skořápky a už chytil další zásilku zezdola. Za necelou půlhodinku byli všichni tak nacpaní, že už dál nemohli. Poddan sešplhal zpátky do trávy a strakapoud se k nim snesl na svých křídlech. Všichni tři se opřeli o kmínek lísky a spokojeně oddychovali.

„To jsme se nadláblí, co?“

„No, ano. Ale ‚nadláblí‘ se neříká. Říká se ‚najedli‘. Myslím, že ještě jeden oříšek a asi bych prasknul.“

„Poddane?“

„Copak?“

„Já mám hlad.“

„Cože?“

„No jako, najezený jsem, to jo, ale ještě by se něco vlezlo. Víš, tak jako na docpání.“

„Přejídání není zdravé, Čmucha. Jestli opravdu musíš ještě něco

sníst, vem si tamhle pod stromem jablko. To aspoň nemusí tady Eda rozbíjet, to se dá jíst i se šlupkou.“

„Poddane?“

„Copak zase?“

„Šlupka se neříká. Říká se ‚slupka‘. Tuhle’s mi to povídal.“

Čmuchal se odebral pod jabloň a dlouho něco hledal v trávě. Pak se zvedl a s nadšeným pohledem se vracel ke svým přátelům.

„Hele, co mám!“ vítězoslavně před sebe natáhl ruce, v každé jedno jablko.

„A co má být? Je to jabloň, tak jsou pod ní jablka. Být to třeba dub, bylo by to divné.“

„Ale jaká jablka! Červivá! Já to okoušu dokolečka a na vnitřku si smlsne tuhle náš nový kamarád!“

Tatínek šel zrovna po cestě kolem domku a kdo ví, co ho to napadlo, že zvedl hlavu vzhůru a podíval se na střechu.

„Zatracené okýnko na půdě, zase se otevřelo. Asi vítr. Budu tam muset vylézt a zavřít ho, než tam zase vlítne nějaký vrabčák.“

Ale jen o chvíličku později na to zase zapomněl. Měl totiž plnou hlavu jiných úkolů, co bylo třeba kolem domku udělat, než přijde zima.

Poddan se Čmuchačem pomalu kráčeli vyšlapanou cestičkou k domovu. Byl to dlouhý den a spousta toho zažili. Eda jim předváděl své

letecké umění, ve vzduchu dělal oblouky i přemety, spouštěl se shůry střemhlav k zemi, aby to těsně před pádem do trávy vybral a ladně se zase vznesl vzhůru. Ukazoval jim, jak se umí přetáčet za letu vzhůru nohama, a nakonec předvedl i krásnou vývrtku. Kluci mu zase na oplátku prozradili své triky, jak být neviděn, jak se natáhnout pro jablko, které je opravdu hodně vysoko, nebo jak přemístit libovolné množství jídla někam jinam, nejlépe k sobě domů. Poddan si pak, když už slunko pomalu klesalo k lesu na obzoru, na chvíli schrupnul, ale Čmuchar byl k neunavení a neustále po Edovi vyzvídal, zda by i on mohl létat.

„No, v zásadě bys létat mohl, ale jak se tak na tebe dívám, patrně by pro tebe byl nevhodnější střemhlavý let, co jsem vám předváděl, jenom bys nedělal dole to vybrání,“ řekl Eda.

„To jako, že bych sebou mlaskl o zem?“

„No ano. Tak nějak.“

„Poddane?“

„Copak?“

„Já mám asi ještě trochu hlad.“

„Vždyť už jsi snědl hromadu ořechů, a taky hromadu jablek – když jsi, jak jsi říkal, hledal červy pro Edu.“

„No jo, já vím. Ale takhle před spaním ještě něco schramstnout...“

„Nic takového. Jíst na noc se nemá.“

„Já vím.“

„Není to vůbec zdravé.“

„Já vím.“

„Poddane?“

„Copak?“

„Když ono je to tak tuze dobré, si před spaním něco schroustat.“

„Já vím.“

„Poddane?“

„Copak?“

„Hádej, co mám?“

„Hlad.“

„To taky. Ale – hele!“

A Čmuchar se před Poddanem otočil na patě a ukázal mu dvě hrsti plné naloupaných ořechů!

„Odkud je máš?“

„Od Edy. Zatímco jsi spal, donesl jsem mu ještě pár červivých jablek

a on mi za to nalouskal tuhle pár oříšků! Dáš si, Poddane? Takhle před spaním?“

„No, dal bych si. Jestli mi dáš.“

„Ale není to zdravé.“

„Nech toho, Čmuchalet.“

A tak se té noci z podkrovní místnůstky na půdě ozývalo chroupání z obou malých pelíšků.

Pojďme se teď na ty dva, zatímco spí, podívat trochu blíže a řekněme si, jak vlastně vypadají a co jsou zač.

Nejsou to strašidla. Strašidla totiž ve skutečnosti nejsou, zatímco tihle dva kluci jsou skuteční až moc.

Nejsou to skřítki. Především proto, že žádný skřítek není tak tlustý.

Ani trpaslíci to nejsou. Tlustí trpaslíci sice existují, ale mají plnovous a hluboký hlas a sekyrku nebo krumpáč... A Poddan se Čmuchalet nic takového nemají.

Jsou velcí asi jako velká zralá hruška a vlastně tak trochu i vypadají. Nebo jako málo nafouknutý balonek. Jenže když do balonku píchnete špendlíkem, praskne, nebo se vyfoukne a odletí, kdežto když píchnete špendlíkem jednoho z těch dvou, akorát se naštve. Navíc balonek ani hruška nemají ruce, nohy, oči, nos, pusy a tak dále.

Poddan je ten štíhlejší. Nebo raději řekněme méně tlustý. Má husté tmavé vlasy, tmavé oči a na bradě a pod noselem několik vousů, na které je náležitě pyšný. Říká, že až se mu rozmnoží, nechá si narůst mohutný knír a bradku, ale to ještě pěknou chvíli potrvá. Má bystrý pohled a hlavu stále plnou nejrůznějších nápadů. Je velice chytrý, jen mu často trvá, než se k něčemu odhodlá.

Čmuchalet je ten méně štíhlý. Nedá se přesně určit, jak tlustý je, protože to se během dne mění. Zatímco ráno má postavu skoro jako Poddan, v poledne už je tu viditelný rozdíl a k večeru už občas místo zralé hrušky připomíná postavou spíš jablko, kterých je beztak plný, nebo malý meloun. Má světlé kudrnaté vlasy a na tváři ani památku po nějakých vousích. Oči má stejně bystré jako Poddan, jen těch nápadů má méně. Není

hloupý, to rozhodně ne, prostě není tak chytrý. Zato se mnohem rychleji hrne do každého dobrodružství a odvaha a odhodlání mu rozhodně nechybí. Má velkou sílu. Poddan je také dost silný, dokáže snadno přemístit třeba koš plný jablek, ale Čmuchar těch jablek přemístí klidně plně naložený trakař, a to si jich přitom ještě pěkných pár nese v bříšku.

Když už o nich mluvíme, musíme zmínit ještě dvě věci, které naši kluci dovedou a které z nich dělají přeci jen trošičku bytosti, co bychom hledali spíš v pohádkách.

První z nich je, že dokážou měnit svou velikost. Ne nějak moc, že by třeba vyrostli jako slon, to ne, ale představte si, že třeba chcete utrhnout sladké jablko, které visí výš, než dosáhnete. Musíte si donést žebřík nebo aspoň stoličku a může se stát, že si místo sladkého jablka odnesete spíš pořádnou hrušku na čele, až z toho žebříku nebo té stoličky žuchnete na zem. Tihle dva na to mají jiný vynález. Prostě natáhnou ruku – a víc – a ještě víc – až jablko jednoduše a pohodlně utrhnou přímo z větve, a ruka se jim pak vrátí do normální velikosti.

Druhá, a snad ještě lepší dovednost je neviditelnost. Ne že by byli úplně neviditelní. To nesvedou. Ale když na to přijde, dokážou se tak nějak stát průhlednými, takže ten, kdo o nich neví, je nejspíš přehlédne. Pokud byste se v té chvíli dívali přímo na ně, asi byste je viděli, ale pokud jen tak koukáte po okolí, ani si jich nevšimnete. Téhle schopnosti oba hojně využívají, když jdou na výpravu do místnosti, co jí lidé zespoda říkají spíž, a ze které občas přemísťují nejrůznější dobroty. Zrovna nedávno se Poddan plný strachu tiskl k plechovce s kakaem, zatímco tatínek stál přímo naproti němu a marně přemýšlel, pro co to vlastně přišel. Nakonec si vzal oplatek a zamyšleně odešel. A vůbec si nevšiml, že ten oplatek vytáhl přímo z ruky nešťastnému Čmucharovi, který ho chtěl právě přemístit – do svého bříška. Tahle dovednost ovšem nefunguje na všechny. Většina lidí je nevidí, protože prostě nevěří vlastním očím. Vidí je malé děti a taky zvířata, protože jim nikdo nevysvětlil, že něco takového neexistuje. Psi je sice moc nevidí, ale to proto, že psi věří spíš svému čenichu než svým očím, a cítí je perfektně. A samozřejmě je nevidí krtci, žížaly a tak, protože ti nevidí nic.

Ošacení našich dvou kamarádů by bylo na dlouhé vyprávění. Jeho převážnou část tvoří šatičky některé z Eliščiných panenek, tedy poté, co jsou zbaveny všech krajek a ozdůbek a náležitě protaženy trávou nebo blátem, aby ztratily původní růžovou barvu. Ta se pro kluky váž-

ně moc nehodí. Chudák Eliška pak rodičům marně vysvětluje, že se ty šatičky opravdu ztratily samy. Sem tam se ztratí i nějaká ta ponožka, ze které pak pár šikovných rukou dokáže spíchnout parádní kalhoty, a někdy zbyde i na vestu. Z tenkých větviček nebo ze slámy si Poddan se Čmuchalem občas upletou klobouk a zrovna nedávno se Čmuchalovi povedlo vytvořit nádherný kabát ze starého kapesníku. Poddan chtěl také takový, ale jediný další kapesník, který se sušil venku na šňůře, byl bílý s růžovou krajkou na okrajích a byla na něm vyšitá nějaká veselá růžová myška s paraplíčkem přes rameno. A to tedy ne. Poddan by na sebe takový kabát nikdy nevezl. On totiž hrozně nemá rád myši.

KAPITOLA DRUHÁ

Podivný pták

Poddan se Čmuchačem seděli na velké dlouhé kládě za stodolou, hou-pali nohama a přemýšleli. Poddan seděl zticha, Čmuchač taky, akorát to ticho rušil občasným chroupáním zrněk pšenice, která vybíral z klasu, co před chvílí utrhl na nedalekém políčku. Zrní sice neměl moc rád, ale ořechy neměl čas hledat a ani by se mu je nechtělo louskat.

„Co myslíš, že to je?“

„Nevím.“

„A co myslíš ty?“

„Já... nevím.“

Poddan se mračil. Velmi nerad přiznával, že něco neví, a taky se mu to stávalo jen zřídka, jenže teď zrovna vážně neměl ponětí, co to před nimi leží.

„Možná nějaký divný pták.“

„Jo, pták. S křídly na hlavě.“

„Říká se ‚s křídly‘. A povídám, že nějaký divný.“

„Mně se to nezdá. Ptáci mají peří a zobák a tak vůbec, a na tomhle není ani pířko. A zobák taky ne.“

Ten den bylo už od rána všechno špatně. V noci hrozně foukal vítr a špatně se jim spalo, a ráno zase tohle. Nejdřív nějaké divné bzučení, jako by nad střechou létala opravdu velká vosa, pak rána, pak nějaký rachot a skřípání o plech na střeše a pak už nic. Proto se ani nestihli pořádně nasnídat, což Čmuchač dost těžce nesl, a hned utíkali svou stezkou z psiho vína na střechu, aby se podívali, kdo je to vyrušil ze spánku. Ale tam nic nebylo. Slezli proto dolů a nazdařbůh brouzdali mokrou trávou, až došli za stodolu. Veliký pes Fido ještě sladce chrápal ve své boudě, a tak si vůbec nevšiml, že kolem něj prošli.

A právě za stodolou uslyšel Čmuchač zvláštní zvuk. Zněl stejně jako to bzučení, co jim ráno přerušilo spánek. Marně se rozhlížel všude kolem, nahlížel pod kameny, nakoukl i do stodoly, nikde nic. Až náhle Poddana

napadlo podívat se nahoru. Tam, v široké koruně obrovské staré lípy, na větvi těsně u kmene, ležel ten podivný předmět nebo pták a ještě trochu bzučel. Než stačil Poddan vymyslet nějaký plán, už byl Čmuchač nahoře ve větvích a šouchal do té věci klacíkem. Nevypadala sice nějak moc nebezpečně, ale pro jistotu si držel odstup. Co kdyby se té věci šouchání přece jen nelíbilo. A pak mu nějak podjela noha, trochu uklouzl, a jak se tak držel větve nad sebou jen jednou rukou, zhoupl se, klacíkem podebral tu věc trochu víc – a bác, najednou ležela hluboko pod ním na zemi přímo před vyděšeným Poddanem. Ještě jednou zabzučela, zavrtěla tím, co Poddan nazval křídly, a pak utichla a přestala se hýbat úplně.

„Asi je to kaput.“

„Kaput se neříká, ale vypadá to tak.“

„Co s tím budeme dělat?“

„My? Proč bychom s tím měli něco dělat my?“

„No jo, no.“

Chvilí mlčeli. Náhle Čmuchač přestal klepat nohama do klády pod sebou, zpozorněl, nastražil uši a poslouchal.

„Neslyšíš nic?“

„Co myslíš? Slyším spoustu věcí,“ odpověděl Poddan, který nechtěl přiznat, že nemá ponětí, o čem Čmuchač mluví. „Ptáci zpívají, vítr šumí...“

„Ale ne, takové jakoby kňourání, takové, jako když sténá meluzína, akorát, že tu není žádný komín, ve kterém by mohla sténat, takže to asi meluzína nebude.“

Poddan zapátral ušima po takovém zvuku a opravdu, uslyšel, jak někde z dálky vítr přináší jemné sténání.

„Čmuchače, pojď, to se musí vyzkoumat.“

Ondra seděl na špalku u velké hromady dřeva na dvorku a neměl daleko do breku. Jak se mu to mohlo stát? On mu tatínek říkal, ať s tím nechodí ven, jenže když doma je tak málo místa! A tolik se na ten dárek těšil. Měsíc musel sekát dobrotu, uklízel si všechny hračky, pomáhal mamince s nádobím, vysával koberec – i když to ho vlastně dost bavilo – a za celou tu dobu se snažil být co nejhodnější i ve školce, aby paní učitelka nevolala domů. To je vždycky na houby. Všecko je fajn, sluníčko svítí, s kamarády je legrace, tatínek s maminkou jsou veselí a pak najednou zazvoní telefon, tatínek ho zvedne, řekne: „Opravdu? Aha. Tak dobře. Já si to s ním vyřídím.“ a je po srandě a všechno je najednou úplně na nic. Ale vydržel to a paní učitelka nemusela volat ani jednou. Měsíc! Ondra neví přesně, jak dlouhá doba to je, ví hlavně, že je mnohem delší než týden, a i týden je dlouho. Jen stěží zadržoval slzy, když si pomyslel, jaký z toho asi bude průšvih.

Neměl brát ten vrtulník ven! Jenže doma je na létání málo místa, a každou chvíli s ním tak narazil do stropu, do skříně, do dveří nebo do stěny. Tak si myslel, že se přeci nic nestane, když s ním půjde na dvorek. Dvorek, to vlastně ani není pořádné venku, to je pořád skoro doma. Takhle kdyby ho vzal do školky, to už by bylo venku, ale dvorek, to nic není. Všecko šlo skvěle, vítr, který v noci fičel, jako by chtěl odnést celý dům, už téměř nefoukal, a malý vrtulník se na ranním slunci krásně leskl. Zkusil, jestli s ním půjde létat nízko nad trávou, pak zkoušel trochu výš, obletěl růžové keře před domem, pak korunu nejbližší jabloně, pak přeletěl přes stříšku nade dveřmi a pak to zkusil ještě výš, až nad jejich domek. A vtom se to stalo. Vítr, který skoro nefoukal, v té chvíli z ničeho nic zafičel a způsobil, že maličký vrtulník vysoko ve vzduchu úplně ztratil rovnováhu. Propadl se o kus níž, narazil do střechy, chvíli do ní klepal vrtulí a klouzal po šikmých plátech dolů k okapu. Ondra zoufale cloumal páčkou ovladače a snažil se dostat svůj model zpátky do vzduchu, až se mu to nakonec na chvíli povedlo. Jenže v okamžiku, kdy se vrtulník znova vznesl, zafoukal zase vítr a odnesl ho kdovíkam.

Poddan se Čmuchalem se co možná nejtíšeji vydali směrem, odkud slyšeli tiché sténání. Pravdou je, že by mohli jít ještě mnohem tíšeji, jenže Čmucha si ze země vzal pár velkých lipových listů a bůhvíproč se jimi snažil při chůzi maskovat. Podařilo se mu tak dosáhnout především toho, že si dokonale zakrýval výhled na cestu, takže vytrvale narážel do

překážek, sem tam šlápl na suchou větvičku, co zapraskala, a jednou uklouzl na mokré trávě, až málem zaklel. Ale odhodlaně pokračoval se zakrytým výhledem vstříc zvláštnímu zvuku. Prošli kolem stodoly, tiše se dostali přes kus zahrady, doslova se propířili kolem boudy, ve které dřímal veliký pes Fido, a pak, na dvorku za velkou hromadou dřeva přichystaného na zimu, uviděli, co je příčinou té meluzíny.

„Hele, to je ten malej zespoda, že jo?“

„Jo, myslím, že mu říkají Ondra nebo tak nějak.“

„No, někdy Ondro, někdy Ondřeji, jindy Ondrášku, sem tam taky ty syčáku, ale to nevím, co to je.“

„Asi se mu něco stalo. Zkusím zjistit, proč brečí. Čmuchale, zůstaň tady, ani se nehni a hlavně prosím tě buď zticha.“

„Ty ho budeš strašit?“

„Ne, nejsme přece strašidla, Čmuchale.“

„To ne, ale já myslel, že bychom ho trochu postrašit mohli. Byla by nějaká psina.“

„Už jsem řekl. Navíc, tenhle strašit nepotřebuje. Podívej, vždyť brečí i bez toho.“

„No jo, no.“

Ondra se už vůbec nesnažil přemáhat pláč. Seděl a bulil do dlaní, kterými si zakrýval oči, aby neviděl na ten zlý svět, co mu vzal jeho vrtulník na dálkové ovládání.

„Hůůů...“

Ondra zvedl hlavu. Že by sova? Ted? Ve dne?

Poddan si odkašlal, sebral odvalu a zkusil to znova a lépe.

„Hůůů, malý hochu, proč pláčeš?“

Ondra si otřel mokrou tvář a rozhlédl se kolem, aby zjistil, kdo to s ním mluví. Mluvicí sova! To by ve školce koukali!

„Nevrť se jak holub na bání a odpověz, nač jsi tááázááán!“ Poddan se pomalu vžíval do role.

„No, já...“ zajíkal se chlapec, zjevně překvapený, že slyší hlas, ale nevidí, odkud přichází, „já jsem něco ztratil.“

„A cos ztratil, malý hochu?“ řekl Poddan, zamyslel se a pak dodal: „Hůůů.“

„Ztratil jsem vrtulník. Byl jsem s ním venku, hrál jsem si s ním a pak přišel vítr a vzal mi ho.“

„A ty bys ho chtěl zpátky?“

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.